

Geografia	
NOM DE LA PROFESSORA	Héctor Rodríguez Grimau
NIVELL	2n Batxillerat
MAIL DE CONTACTE	hector.rodriquez@ducdemontblanc.cat

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència 1: Cercar, seleccionar i combinar informació sobre els reptes ecosocials actuals de l'Estat espanyol, comparant fonts i analitzant-ne el nivell de fiabilitat, per desenvolupar el pensament crític i posicionar-se a favor dels objectius de desenvolupament sostenible.

Competència 2: Descobrir i analitzar la complexitat de l'espai geogràfic català, amb els elements i dinàmiques que el configuren, per valorar els diferents paisatges rurals i urbans i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat, equilibri i dinamisme econòmic.

Competència 3: Identificar i caracteritzar els medis naturals catalans i espanyols, relacionant-los amb els europeus i mundials, i amb els paisatges a què han donat lloc, per valorar-ne el grau de preservació i d'equilibri ecològic.

Competència 4: Aplicar mètodes i tècniques pròpies de la geografia per localitzar i interpretar fenòmens territorials i les seves interrelacions, plantejar investigacions, fer propostes d'actuacions i comunicar els resultats emprant el vocabulari pertinent.

Competència 5: Interpretar la globalització com a context de l'evolució dels sistemes econòmics i els comportaments socials recents, investigant les seves relacions de causa i efecte, per promoure el respecte a la dignitat humana i al medi ambient com a base d'una ciutadania global.

Competència 6: Reflexionar críticament sobre la cohesió territorial i les

injustícies socials en els àmbits català i espanyol, mitjançant l'anàlisi de la seva diversitat d'estructures socioeconòmiques, demogràfiques i paràmetres de gènere, per fer propostes d'acció amb criteris de solidaritat, compromís i justícia social.

Competència 7: Mobilitzar i valorar coneixements geogràfics per aportar solucions innovadores a contextos en transformació, millorar la vida de les persones i fomentar l'autoaprenentatge permanent.

SABERS

Aproximació a la geografia

- Obtenció, selecció i ús d'informacions de contingut geogràfic procedents de fonts diverses (cartogràfiques, estadístiques, textos, imatges, treball de camp i altres recursos digitals) per tal de localitzar i interpretar els fenòmens territorials i les seves interrelacions. Avaluació de la fiabilitat de les fonts.
- Utilització segura de dispositius tecnològics i aplicacions informàtiques, valorant les seves aportacions a l'estudi de la geografia.
- Realització de treballs d'indagació geogràfica individuals o en grup que comportin la interpretació de dades i la verificació de les hipòtesis formulades. Comunicació dels resultats d'una recerca mitjançant presentacions, emprant les tecnologies de la informació geogràfica (TIG) i la terminologia específica en la descripció, l'explicació i la valoració dels fenòmens estudiats.
- Identificació de les causes i les conseqüències dels fenòmens estudiats, així com la seva distribució espacial i la simultaneïtat de factors implicats en determinats processos.
- Lectura, interpretació i comparació de diferents documents cartogràfics (plànols i mapes de diferent natura, imatges, croquis) a diferents escales. Anàlisi de fenòmens globals a escales regionals i locals.
- Incorporació de la perspectiva de gènere en els estudis geogràfics.
- Presa de consciència del caràcter exhaurible dels recursos i de la necessitat d'una producció respectuosa amb el medi ambient i d'unes pautes de comportament individual i col·lectiu responsable. Apreciació de la diversitat de paisatges i de la necessitat de la seva gestió i preservació.

SABERS

- Valoració del coneixement geogràfic i elaboració de propostes de gestió i millora del territori per revertir la crisi global a l'era de l'antropocè.

Catalunya i Espanya a Europa i al món

- Localització i situació geogràfica de Catalunya i Espanya al món mitjançant mapes de relleu, bioclimàtics i polítics i mitjançant tècniques de geoposicionament. Comparació de la posició relativa d'Espanya al món en diferents indicadors socioeconòmics.

- Identificació de les transformacions i dels desequilibris d'un món globalitzat, desigual i en canvi constant, localitzant i caracteritzant els centres de poder i les grans àrees socioeconòmiques i geopolítiques mundials. Distinció de les seves causes i conseqüències. Amenaces i oportunitats per a Catalunya i Espanya. Valoració del comerç just.

- Valoració de les intervencions de les institucions internacionals en la presa de decisions polítiques, econòmiques i socials, així com de la cooperació internacional. Diagnòstic dels compromisos amb els objectius de desenvolupament sostenible.

- Anàlisi de la posició d'Espanya dins la Unió Europea: diversitat de medis, països i paisatges. De la construcció de la Unió Europea a l'actualitat: la seva influència en situacions quotidianes. Desequilibris territorials i polítiques de cohesió mitjançant mapes i indicadors socioeconòmics de l'Europa de les regions.

- Valoració de l'organització administrativa a l'Estat espanyol. Distinció i valoració de la diversitat de competències territorials de les administracions. Caracterització de Catalunya com a nació i com a comunitat autònoma. Debat raonat de l'encaix entre Catalunya i Espanya. Comparació de diferents models organitzatius: de la centralització a la descentralització.

- Estudi de la diversitat i la cohesió territorial en els àmbits català i espanyol. Coneixement dels principals plans territorials de Catalunya: debat sobre les polítiques de cohesió i de desenvolupament regional. Debat sobre el futur de l'estat del benestar.

Medi ambient i paisatges

SABERS

- Anàlisi dels elements físics, geomorfològics i climàtics, i de l'acció antròpica en la configuració dels paisatges de la península Ibèrica. Caracterització dels grans conjunts naturals de Catalunya i Espanya.
- Tractament de problemes ecològics i dels efectes sobre les activitats humanes: pèrdua de biodiversitat, de sòls, contaminació, gestió de l'aigua i gestió dels residus. Debat sobre el problema dels transvasaments. Anàlisi de riscos d'origen natural i humà en determinats casos. Introducció del concepte d'antropocè.
- Conscienciació sobre l'emergència climàtica: canvis en els patrons termopluriomètrics; causes, conseqüències i mesures d'adaptació. Anàlisi de les afectacions als diferents medis peninsulars: les sequeres. Estratègies d'interpretació del temps i alertes meteorològiques.
- Debat sobre els canvis del model de desenvolupament. Identificació dels principals recursos energètics i primeres matèries. Definició de recurs natural des d'una perspectiva social, considerant les variables d'ús, abús i escassetat. Aplicació del principi de sostenibilitat. Debat sobre les energies renovables.
- Localització, identificació de problemàtiques i condicionants dels paisatges catalans i espanyols, analitzant de manera específica en el cas català la problemàtica de les àrees de muntanya i del litoral. Coneixement i valoració de les polítiques de protecció, conservació i millora ambiental de les diferents administracions. La problemàtica del delta de l'Ebre.

Catalunya i Espanya: territori i societat

- Anàlisi de la distribució, l'estructura i la dinàmica natural de la població a Catalunya i Espanya: el creixement vegetatiu, el saldo migratori i el procés d'envelliment. Identificació i valoració dels canvis i permanències en relació amb els models de fecunditat i familiars. Anàlisi crítica sobre el problema de l'atur, la precarització i l'ocupació femenina en el mercat laboral. Identificació dels impactes econòmics i culturals dels fluxos migratoris: respecte per la diversitat cultural, assumint els valors democràtics de la convivència i el respecte.
- Anàlisi del fet urbà a Catalunya i Espanya, les seves funcions i relacions d'interdependència amb el territori: de l'especialització funcional de la ciutat

SABERS

central a la urbanització difusa. Identificació dels factors d'exclusió social, els desequilibris i les desigualtats internes i la seva localització espacial. Comparació de models de ciutats sostenibles i debat sobre la mobilitat. Influència de la planificació urbana i reconeixement de les formes de participació ciutadana i gestió de la mateixa localitat.

- Reflexió i conscienciació de les diferents maneres de vida als nostres entorns urbans o rurals, en funció del gènere, l'edat, la classe social, l'opció afectivosexual, l'ètnia, la cultura o les habilitats físiques i mentals. Sensibilitat per reivindicar entorns confortables per a totes les persones, rebutjant qualsevol discriminació.

- Caracterització dels canvis i de les permanències en l'espai rural català i espanyol: d'una economia agrària a una de serveis i turisme. Anàlisi de la dimensió social, econòmica, ambiental i cultural dels paisatges rurals. Valoració de la industrialització de l'agricultura, la ramaderia i la pesca en el marc de la Unió Europea i el món: pràctiques sostenibles i insostenibles. Indagació de petjades ecològiques i del valor socioambiental dels productes agroalimentaris i forestals de proximitat.

- Caracterització del teixit industrial català i espanyol: singularitats, nuclis i eixos. Apreciació dels canvis en el model de desenvolupament industrial pel que fa a les dimensions socials, econòmiques, ambientals i paisatgístiques que se'n deriven. Identificació de les tendències i problemàtiques de la indústria catalana i espanyola en el marc de la Unió Europea i del món: processos de reestructuració productiva i deslocalització a escala global. Avaluació d'empremtes ecològiques i la dependència energètica.

- Anàlisi del creixent protagonisme dels serveis i de la seva heterogeneïtat. Relacions entre producció, distribució i venda. Anàlisi crítica d'empremtes ecològiques, estructura sociolaboral, responsabilitat social corporativa i dels consumidors. Estudi de casos: models insostenibles de serveis i alternatives. Discussió sobre l'economia digital: impacte de l'economia col·laborativa i nous models de negoci en el context global i de la Unió Europea.

SABERS

- Anàlisi del paper econòmic i la incidència mediambiental dels territoris i ciutats amb alta dependència del turisme. Valoració dels serveis socials i les polítiques referides a l'educació i la sanitat.

FUNCIONAMENT DE LA MATÈRIA

La matèria està dividida en sis unitats, dues per cada trimestre. Per cada tema es garanteix la realització d'un examen que imita l'estil de la selectivitat i, per tant, amb una forta càrrega competencial. També es fa una Pràctica, un exercici que l'alumnat pot realitzar amb els suports que consideri necessaris, que reproduïx situacions semblants a les que es plantegen als exàmens i, per tant, també a la selectivitat. Això significa que es fan dos exàmens i dues pràctiques al trimestre.

El professor garanteix l'accés als sabers a gràcies a presentacions que són compartides amb l'alumnat. Hi ha llibre de referència, però no és ni obligatori ni necessari tenir-lo per assolir la matèria.

Per últim, i d'acord amb els acords de centre, un dels exàmens d'un tema és el simulacre de la selectivitat, que es fa reproduint els models de la selectivitat però amb els sabers d'una sola unitat.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- 1.1 Qüestionar maneres de vida insostenibles i socialment injustes mitjançant la cerca i l'anàlisi geogràfica.
- 1.2 Aportar arguments a favor de la sostenibilitat i la justícia social.
- 2.1 Trobar i transmetre els valors dels diferents paisatges rurals i urbans de Catalunya reconeixent la complexitat sistèmica del medi natural i de les activitats humanes.
- 2.2 Proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i dinamisme econòmic.
- 3.1 Identificar i explicar els elements físics de Catalunya i Espanya, localitzant i reconeixent en mapes regions geomorfològiques i bioclimàtiques.

- 3.2 Relacionar els elements físics i l'acció antròpica en la configuració dels paisatges a diferents escales, discutint i valorant-ne el grau d'explotació, les potencialitats i els riscos.
- 4.1 Emprar l'escala apropiada per localitzar i analitzar fenòmens territorials.
- 4.2 Crear productes propis individuals o en grup, comunicant diagnòstics, formulant hipòtesis o elaborant conclusions, aplicant eficientment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG) i fent ús d'un vocabulari específic i acurat.
- 5.1 Respectar i posicionar-se a favor de la dignitat humana, investigant el sistema de relacions econòmiques globalitzades i els seus efectes territorials sobre els sectors productius, i plantejar solucions raonades.
- 5.2 Crear productes propis que expressin la necessitat de preservar el medi natural, indagant sobre els impactes de les maneres de producció, distribució i consum a escala local i global, i proposar actuacions de millora.
- 6.1 Denunciar les desigualtats individuals i els problemes territorials, identificant-ne l'origen en processos passats i recents d'estructures socioeconòmiques, demogràfiques o paràmetres de gènere, amb un compromís a favor de la solidaritat i la cohesió territorial.
- 6.2 Proposar solucions a problemes relacionats amb la falta de cohesió territorial, les desigualtats socials i laborals, o per motiu de gènere, que sorgeixin de la reflexió crítica i el coneixement.
- 7.1 Aplicar el coneixement geogràfic sobre problemes rellevants en contextos diversos, a diferents escales, revisant críticament coneixements previs i nous.
- 7.2 Valorar el paper de la geografia en la resolució de problemes territorials, diagnosticant problemes i oportunitats i raonant possibles solucions.

CRITERIS I INSTRUMENTS DE QUALIFICACIÓ

Segons els acords del Seminari de Ciències Socials el 70% de la nota prové de les proves escrites, que seguiran models semblants als de les PAU,

especialment a 2n de Batxillerat. La competència de comunicació lingüística s'hi inclou en l'avaluació.

El 20% de la nota provindrà de les activitats que es demanin (de nou tenint en compte també la competència de comunicació lingüística).

Per últim, el 10% de la nota restant provindrà de la competència personal.